

Knihovna je stabilní jistota v nestabilním světě

Mezinárodní konferenci *Kniha ve 21. století* organizovala ve dnech 16. – 18. února 2016 Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě, Ústav bohemistiky a knihovnictví – oddělení knihovnictví, které již jedenáctým rokem šíří celostátní osvětovou kampaň o důležitosti knihy, knihoven a čtení. Tématem jednání letošního ročníku bylo *Redefinování role knihoven ve 21. století*.

Úvodní referát přednesl profesor Tomáš Kubíček, ředitel Moravské zemské knihovny v Brně. Zamýšlel se nad základními a neměnnými funkcemi knihovny. Svět se mění – knihovna ne. Knihovna je stabilní jistota v nestabilním světě. Upozornil na tradiční hodnoty knihoven, na kterých bychom měli stavět. Síla knihoven je možná i v tom, že se celá staletí nezměnily.

Cílem konference bylo propojit teorii s praxí. Na konferenci vystoupila řada renomovaných odborníků nejen z oblasti knihovnictví. Ve dvou dnech zaznělo celkem dvacet referátů, z toho dvanáct zahraničních. Netradičně o boření mýtů v kariéře a o mezilidských vztazích pohovořil Pavel Vosoba, spisovatel a spolumajitel poradenské firmy M. C. Triton. Hlavními tématy byly digitální služby, kyberprostor knihoven a trendy a směry vysokoškolského vzdělávání knihovníků. Ale i role knihoven jako center znalostí pro 21. století, jak by mohly a měly prospět ke zmenšování „digitální přehrady“ mezi lidmi. Jakou roli hrají a chtějí hrát v budování místních komunit a další.

Zahraníční sekci zahájil profesor Dušan Katuščák z Katedry mediamatiky a kulturního dědictví Fakulty humanitních věd Žilinské univerzity v Žilině. Zamýšlel se nad fragmentací vzdělávání v oboru LIS (Library and Information Studies/Science) v Evropě a v USA. Snahou knihovnické komunity na Slovensku a v České republice by mělo být sblížení a standardizace vzdělávání v oboru LIS v Evropě, ale i v součinnosti s USA tak, aby naši absolventi našli uplatnění i v zahraničí.

¹² The Culture Secretaries of France, Poland, Italy and Germany in a press release dated 19.3.2015

¹³ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?action=display&doc_id=12526

¹⁴ "Reda Report", <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2015-0273&language=EN>

Foto: **Ondřej Durczak**
 (Filozoficko – přírodovědecká fakulta,
 Slezská univerzita v Opave)

Profese knihovník je v zahraničí daleko lépe finančně ohodnocena. A také, aby se nevytratilo z kurikula LIS/ISK (studijní program Informační studia a knihovnictví) to hlavní, a to je práce s dokumenty ve všech možných směrech. Je potřeba si uvědomit, že práce s dokumenty je ve všech zemích stejná. V Evropě neexistuje žádný de iure standard vzdělávání v LIS. Určité usměrňování v této oblasti můžeme najít v pravidlech a doporučeních EUCLID, v pravidlech IFLA pro LIS a ve School. Existuje terminologická kompatibilita, pokud jde o názvy a obsahy předmětů. Výzva pro knihovnickou komunitu zní: zaměstnávejte na odborné činnosti v knihovnách kvalifikované knihovníky.

O důležitosti propagace knihoven informovala nezávislá konzultantka knihovnictví ze Švédska paní Zuzana Helinsky. Představila mezinárodní zkušenosti s marketingem v různých knihovnách, popsala metodiku marketingu a zdůraznila význam praktického přístupu. Abychom uspěli, je třeba vycházet z toho, jak nás vidí naši zákazníci, veřejnost i naši zřizovatelé a snažit se průběžně najít odpovědi např.: jaké služby a produkty si naši zákazníci přejí nejvíce; jak nastavit mix služeb na všech místech tak, aby byl uživatel co nejvíce spokojen; ukázat, jak knihovnické služby, zdroje a sbírky pomáhají vytvářet hodnoty pro jejich mateřské instituce, a to jak okamžitě, tak i v delší perspektivě; jak průběžně, levně a efektivně propagovat naše služby, jak maximalizovat užitečnost jednotlivých výdajů atd.

Zajímavý vhled do polského knihovnictví zprostředkovali kolegové z velkých polských univerzit z Krakova, Katovic, Toruně a Lodže. Přednesli celkem 7 referátů, ve kterých představili zajímavosti z polských veřejných knihoven. Dotkli se i knižního trhu v Polsku, architektury knihoven, zakládání mediátek pro mládež a komunitního knihovnictví.

Závěr konference, na kterou se sjeli knihovníci, vedoucí knihovnici z celé republiky a pedagogové z různých českých i zahraničních univerzit (175 účastníků), patřil paní ředitelce Hornozemplínské knihovny ve Vranově nad Topľou Mgr. Emílii Antolíkové, která se pokusila srovnat slovenské a české knihovny a odpovědět na otázku, zda jsou slovenské knihovny TOP. Všichni řečníci zmínili obrovský potenciál knihoven ve znalostní společnosti 21. století.

Spolupořadatelé: Svaz knihovníků a informačních pracovníků 10; Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Moravská zemská knihovna v Brně

Sponzoři: Ceiba spol. s r. o.; KP-SYS spol. s r. o.; Cosmotron Bohemia s. r. o.

Mediální partneři: Národní knihovna ČR – Knihovna plus, Knihovna knihovnická revue, Bulletin SKIP

Partneři: město Opava, Moravskoslezský kraj

Více informací (prezentace, sborníky atd.) na <http://K21.fpf.slu.cz>

PhDr. Libuše Foberová, Ph.D.

libuse.foberova@fpf.slu.cz

(Oddelenie knihovníctva, Ústav bohemistiky a knihovníctva,
Filozoficko-prirodovedecká fakulta v Opave, Slezská univerzita v Opave)